

شده است.

به دیگر سخن، رژیم‌سازی اقتصادی در این نهاد، معطوف به تعاملات گمرکی است که مرحله ابتدایی همگرایی محسوب می‌شوند، از همین رو، عضویت دائم ایران در این نهاد، تعهدات اقتصادی چندانی برای کشورمان ایجاد نخواهد کرد و از دیگر سو، انتظار امتیازات کوتاه‌مدت اقتصادی از عضویت در این سازمان را نمی‌توان داشت. در عین حال، دستاوردهایی که سازمان شانگهای خصوصاً در حوزه‌هایی نظیر گمرکات، تأمین مالی دوجانبه و چندجانبه، و همکاری‌های بانکی داشته است، چشم‌انداز اقتصادی روشنی را پیش روی کشورمان با عضویت در سازمان شانگهای می‌گشاید. در زمینه‌های مذکور، تا کنون مجموعاً حدود شصت پروژه در قالب وام و اعتباراتی بالغ بر ده میلیارد دلار تأمین مالی شده‌اند. افزون بر این، کنسرسیومی بین بانکی شکل گرفته است و طیفی از بانک‌های کشورهای عضو را در بر می‌گیرد.

در میان مدت نیز، عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای می‌تواند فرصت‌هایی برای دیپلماسی اقتصادی کشور ایجاد کند. سازمان همکاری شانگهای سازمانی اوراسیایی است. در اوضاع کنونی اوراسیای جدیدی در حال شکل‌گیری است، پهنه‌ای که حول آن، چهار کانون قدرت شکل گرفته است. روسیه به عنوان کانون سنتی قدرت در شمال این پهنه نقش آفرینی فزاینده‌ای دارد. چین کانونی جدید و البته مهم‌ترین کانون قدرت در این پهنه است. هند نیز کانون نوظهور قدرت در جنوب این پهنه است و اتحادیه اروپا به عنوان کانون قدرت هنجاری و اقتصادی سنتی در غرب این منطقه قرار دارد. اگر موانع ظالمانه‌ای که روابط بین‌المللی اقتصاد ایران را محدود ساخته، به طور نسبی از میان برداشته شود، ایران با توجه به موقعیت ژئواکونومیک خود می‌تواند نقش یک حلقه وصل را میان چهار اقتصاد کلیدی در اوراسیا ایفا کند.

افزون بر این، در قالب کریدور شمال - جنوب، ایران به طور بالقوه می‌تواند حلقه وصل جنوب شرق آسیا و شمال اروپا باشد؛ بنابراین تکمیل کریدور شمال - جنوب و رونق بخشیدن به آن را می‌توان در کانون منافع اقتصادی ایران در سازمان همکاری شانگهای قرار داد؛ به دیگر سخن، اجرایی شدن کریدور شمال - جنوب و افزایش ظرفیت آن می‌تواند به عنوان مهم‌ترین ابتکار، در کوتاه‌مدت در کانون دیپلماسی اقتصادی ایران در سازمان همکاری شانگهای قرار گیرد. ایران می‌تواند با بهره‌گیری از منابع مالی این سازمان، زمینه را برای اجرای کامل این کریدور فراهم آورد.

البته اجرایی شدن این پروژه، که مدت‌ها به تأخیر افتاده است، مستلزم روابط باثبات میان ایران و سایر اعضای سازمان و نیز شرکا و طرف‌های گفت‌وگوی آن است؛ به عنوان مثال، در صورتی که تنش میان ایران و آذربایجان تداوم

October 2021 (

21. Grieco, Joseph M (1988), Anarchy and the Limits of Cooperation: A Realist Critique of the Newest Liberal Institutionalism, International Organization, 42, 475507-

22. Hasenclever, Andreas & Mayer, Peter & Rittberger, Volker. (1996), "Interests, Power, Knowledge: The Study of International Regimes". Mershon International Studies Review, 40, 177228-

23. Hasenclever, A., Mayer, P., & Rittberger, V. (1997), Theories of International Regimes (Cambridge Studies in International Relations). Cambridge: Cambridge University Press.

24. Huaxia, SCO plans to enhance financial cooperation, continue consultations on establishing SCO Development Bank, Xinhua, 01 December 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-01/12/c_139555549.htm (3 October 2021)

25. Krasner, S. D. (1982), «Regimes and the Limits of Realism: Regimes as Autonomous Variables». International Organization, 36(2), 497-510.

26. Joanna Lillis, Putin Fails to Win Ukraine Consensus at SCO Summit, eurasianet, 12 September 2014 <https://eurasianet.org/putin-fails-to-win-ukraine-consensus-at-sco-summit> (4 October 2021)

27. Liao, J. X. (2021), "China's energy diplomacy towards Central Asia and the implications on its "belt and road initiative"". The Pacific Review, 34(3), 490522-

28. Raghavan, Srinath. (2018), "The Security Dilemma and India China Relations". Asian Security. 15, 113-

29. Pakistan propose to establish SCO development bank, The Nation, 17 July 2021, <https://nation.com.pk/17-Jul-2021/pakistan-propose-to-establish-sco-development-bank> (3 October 2021)

30. Rousselot, H. (2011), Le Club de l'énergie de l'oes, un 1 ment (moteur)... d'int gration r gionale? Relations internationales, 145, 117132-

31. Mackerras, C., & Clarke, M. (2009), China, Xinjiang and Central Asia: History, transition and Crossborder interaction into the 21st century. London: Routledge.

32. Reuters Staff, Shanghai Cooperation Organisation to set